

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

**RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS
AND TEACHERS' WORKING SATISFACTION IN ANDAMAN CHAROENWIT SCHOOL
NETWORK UNDER TRANG PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2**

อภิญญา ขุนแผน

Apinya KHunpheap

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6633100045@bkkthon.ac.th

Received: March, 6 2025

Revised: June, 11 2025

Accepted: June, 27 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 (2) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูในโรงเรียนเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 จำนวน 116 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ประกอบด้วยครู จำนวน 92 คน วิธีการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study transformational leadership of administrators in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Educational Service Area Office 2; (2) to study teachers' working satisfaction in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Education Service Area Office 2; and (3) to study relationship between transformational leadership of administrators and teachers' working satisfaction in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Education Service Area Office 2. This research was a survey research. The population consisted in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Education Service Area Office 2, The sample was 92 teachers, obtained by stratified random sampling technique. The research method consists of four steps: (1) study the literature and related research; (2) create research instruments; (3) collect data; and (4) analyze data. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for analyzing the collected data were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and Pearson's Correlation coefficient.

The research results revealed that: (1) transformational leadership of administrators in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Educational Service Area Office 2 in overall were at high level; (2) teachers' working satisfaction in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Education Service Area Office 2 in overall were at high level; and (3) the relationship between transformational leadership of administrators and teachers' working satisfaction in Andaman Charoenwit School Network under Trang Primary Education Service Area Office 2 were positive related at moderate level with a statistical significant at .01 level

Keywords: Transformational Leadership, Teachers' Working Satisfaction, Trang Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีหลายปัจจัยในการเปลี่ยนแปลง ทั้งภาคเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา การปกครอง การเมือง และการพัฒนาการศึกษาไทย มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้น โครงสร้างของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ให้มีความเจริญก้าวหน้าทันกับกระแสโลกในยุคปัจจุบัน จากการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการต่าง ๆ รวมทั้งสถานศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ต้องรู้จักเรียนรู้ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ มีการบริหารงานที่ทันสมัย เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ มีความเข้าใจในหลักการของภาวะผู้นำ สามารถจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธา ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับเปลี่ยนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะเป็น แบบอย่าง เป็นผู้นำและผู้ประสานงานในการบริหารโดยเฉพาะการเตรียมการเพื่ออนาคตสู่ศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดจะ ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานยอมอุทิศตนเพื่อการ

ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกและเจตคติที่ดีต่องานที่ทำมีความกระตือรือร้นมีความสุขในการทำงานและยอมอุทิศตนเพื่องาน ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการบริหาร มีภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดเพื่อที่จะโน้มน้าวจิตใจให้ครูผู้สอน เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตาม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน (ชัยวัฒน์ พนมวรชัย, 2563: 1) การบริหารงานของผู้บริหารที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ สามารถสร้างบรรยากาศในองค์กรให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน กระตุ้นใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีพฤติกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกับที่ผู้บริหารต้องการ ทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพหรือประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบันนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะสามารถปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้เป็นระบบ สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี กระตุ้นให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันในทุกคณะ โดยคำนึงถึงประโยชน์และเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานในองค์กรนี้ นอกจากผู้บริหารจะต้องมีการบริหารงานที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีแล้ว การร่วมมือกันทำงานของทีมงานก็เป็นส่วนสำคัญ ในการขับเคลื่อนให้การทำงานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ในฐานะผู้นำ ผู้บริหารจะต้องหาวิธีการที่จะสูงใจโน้มน้าวบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนเพื่อช่วยเหลืองานของโรงเรียนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง การจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยผู้บริหารในการพัฒนายุทธศาสตร์และการวางแผนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Speck, 1999) ผู้บริหารจะต้องทราบว่าแรงจูงใจวิธีหนึ่งไม่สามารถใช้ได้กับทุกคน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องศึกษาและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทั้งในเรื่องของการสร้างแรงจูงใจในการทำงานและธรรมชาติของผู้ร่วมงานแต่ละคน จากผลการวิจัยพบว่า จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีความเชื่อว่าความกระตือรือร้น คือ พลังในการทำงาน การมีความกระตือรือร้นในการทำงาน การวางแผนสอดคล้องกับเป้าหมาย การโน้มน้าวผู้อื่นมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ความมุ่งมั่นในการจัดการความเสี่ยงการผลักดันให้เกิดเป้าหมายมาตรฐานเชิงรุก และมีความกล้าเสี่ยงเพื่อความก้าวหน้าของสถานศึกษา ในปัจจุบันการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่ได้กำหนดไว้ และประกอบกับสถานศึกษาต้องมีคุณภาพบรรลุมาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดกรอบมาตรฐานไว้ ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ที่จะนำองค์กรให้บรรลุมาตรฐาน ทั้งนี้ต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย เพื่อร่วมกันผลักดันให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้ (รุ่งอรุณ ธีรรัตน์, 2556: 193-194)

ตามแนวคิดทฤษฎีการจูงใจ - ค้ำจุน (The Motivation - Bygone Thessey) (Frederick, Herzberg, 1992) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 10 ด้านได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหารองค์กร 2) ด้านการปกครองบังคับบัญชาหรือการควบคุมดูแล 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน 4) ด้านสภาพการทำงาน 5) ด้านเงินเดือน 6) ด้านความสัมฤทธิ์ผลการทำงาน 7) ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ 8) ด้านลักษณะของงาน 9) ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน และ 10) ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและความพึงพอใจในการทำงานของครูต่างก็เป็นตัวแปรสำคัญ ที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะเป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำและผู้ประสานงานในการบริหาร ทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดจะส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงาน ยอมอุทิศตนเพื่อการปฏิบัติงาน เกิดความรู้สึกและเจตคติที่ดีต่องานที่ทำมีความกระตือรือร้นมีความสุขในการทำงาน และยอมอุทิศตนเพื่องาน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขต

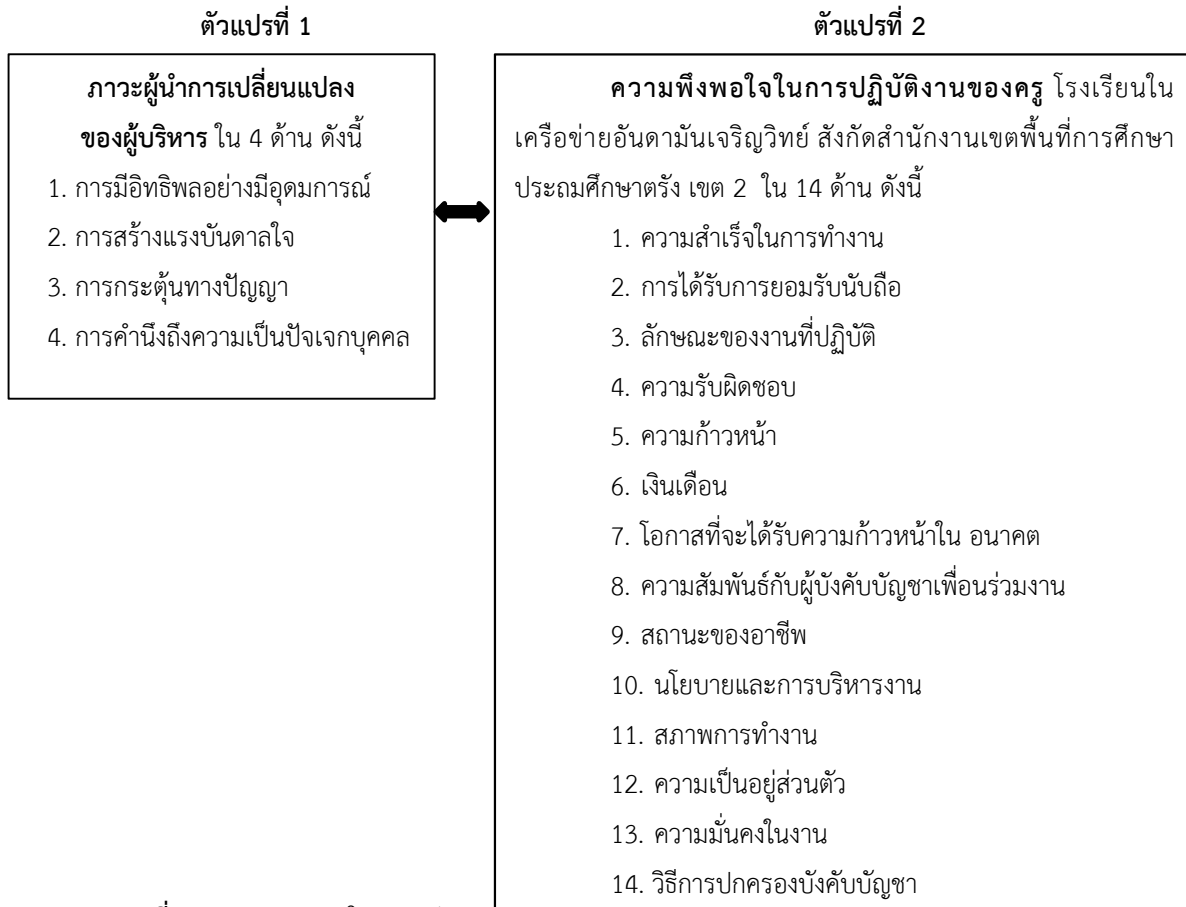
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราง เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนากาเวผู้นำของผูบริหาร เพื่อใหัข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผูบริหารโรงเรียนในเครือขายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราง เขต 2
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือขายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราง เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผูบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือขายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราง เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผูวิจัยได้นำภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผูบริหารโรงเรียนเครือขายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราง เขต 2 ตามแนวคิดของ Bass and Avolio (1994) ประกอบด้วย 4 ด้าน และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในเครือขาย อันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราง เขต 2 ตามแนวคิดของ Herzberg 's Two-Factors Theory ,(1991:113-115) ประกอบด้วย 14 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 116 คน จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนกมลศรี โรงเรียนวัดเจริญร่มเมือง โรงเรียนบ้านบางคางควา โรงเรียนบ้านแหลมไทร โรงเรียนบ้านแหลมมะขาม โรงเรียนบ้านสายควน โรงเรียนบ้านทุ่งซี้เหล็ก โรงเรียนบ้านเขาไม้แก้ว โรงเรียนบ้านพรุเตย และโรงเรียนบ้านโดน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan. (1970: 607-610) ที่ความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่า 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร (Proportional Stratified Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ประกอบด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 จากแนวคิดของ Bass and Avolio (1994) ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ใช้ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg's Two-Factors Theory (1991:113-115) ประกอบด้วย 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การได้รับการยอมรับนับถือ 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ 4) ความรับผิดชอบ 5) ความก้าวหน้า 6) เงินเดือน 7) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต 8) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน 9) สถานะของอาชีพ 10) นโยบายและการบริหารงาน 11) สภาพการทำงาน 12) ความเป็นอยู่ส่วนตัว 13) ความมั่นคงในงาน 14) วิธีการปกครองบังคับบัญชา

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตัวแปรที่ 2 คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ใน 14 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การได้รับการยอมรับนับถือ 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ 4) ความรับผิดชอบ 5) ความก้าวหน้า 6) เงินเดือน 7) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต 8) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน 9) สถานะของอาชีพ 10) นโยบายและการบริหารงาน 11) สภาพการทำงาน 12) ความเป็นอยู่ส่วนตัว 13) ความมั่นคงในงาน 14) วิธีการปกครองบังคับบัญชา

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 *ลักษณะเครื่องมือ* เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มี 14 ด้าน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3) สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 แล้วนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) บุญชุม ศรีสะอาด (2558: 101) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

5) ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1990: 204; อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชยศุวงศ์, 2546: 147) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

6) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ได้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) 2) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.2 ค่าสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ (Frequency) 2) ร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 สรุปผล ดังนี้

1.1 จากการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 92 คน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 77.18 และระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 65.21

1.2 จากการศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สรุปในแต่ละด้านดังนี้

1.2.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2.4 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3 จากการศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านสถานะของอาชีพ และด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สรุปในแต่ละด้านดังนี้

1.3.1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านความสำเร็จในการทำงานโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3.2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3.3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.5 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านความก้าวหน้า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.6 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านเงินเดือน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.7 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.8 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.9 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านสถานะของอาชีพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.10 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านนโยบายและการบริหารงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.11 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ด้านสภาพการทำงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.12 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.13 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ด้านความมั่นคงในงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3.14 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .424$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ด้านความมั่นคงในงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญามีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับด้านเงินเดือน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ด้านเงินเดือน

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวม อภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารนำไปปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนแห่งการเปลี่ยนแปลง จึงต้องแสดงภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นอยู่ของสถานศึกษา ซึ่งถือว่าตนอยู่ในฐานะตัวแทนแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นที่ดีและสนับสนุนให้มีการนำแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติ เพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรให้เกิดความต้องการการเปลี่ยนแปลงโดยการพัฒนาสถานศึกษาในทางที่ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงความสามารถในการเป็นผู้นำ เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายที่กำหนดหรือแสดงออกถึงความสามารถของผู้นำด้วยการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการอย่างเหมาะสม โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จ ซึ่งแบสและอวอลิโอ (Bass & Avolio, 1994) กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่า ภาวะผู้นำมีลักษณะของการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองงานของพวกเขาในแง่มุมใหม่ ๆ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจ และวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์กร มีการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น ชักนำให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่สิ่งที่จะทำให้อำนาจได้ประโยชน์ นำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับพูลสุข ธรรมสุนทร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เครือข่ายตากสินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เครือข่ายตากสินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมระยอง เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากและ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม และรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ผู้สอน เครือข่ายตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมระยอง เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ผู้สอน เครือข่ายตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมระยอง เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ คำมา (2556) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการระบุนโยบายที่ชัดเจนอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความมั่นคงในงานอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับมากและ 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันอาชีพครูต้องใช้ความรู้ความสามารถของความเป็นครูในการทำงานให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือวิทยฐานะ จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง ดังทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Need of Hierarchy Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีแรงจูงใจที่มีแนวคิดว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ โดยมนุษย์จะถูกกระตุ้นด้วยความปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจในความต้องการหลาย ๆ อย่าง ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการอย่างอื่นเข้ามาแทนที่ ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป สอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's, 1959 : 113-115 อ้างถึงใน สมหมาย โอภาสี, 2558 : 34-36) ที่เกี่ยวกับปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในผลสำเร็จของงาน บุคคลที่มีความพึงพอใจจะส่งผลให้การทำงานประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการยกย่องชมเชยหรือการได้รับการเลื่อนขั้นตำแหน่งให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย โอภาสี (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรารณ ช่างอยู่ (2557) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างจึงกำหนดให้เป็นผู้บริหาร แบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 88 คน และครูผู้สอน แบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 302 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .424$) ทั้งนี้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู หากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารอยู่ในระดับที่มากความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูจะอยู่ในระดับมากด้วย ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม จะทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และช่วยแก้ไขปัญหาละเอียดและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับฉันทกร ไชยมงคล (2556) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร กลุ่ม

โรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ การกระตุ้นการใช้ปัญญา การมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล ความมีบาร์มี และการสร้างแรงบันดาลใจ 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ความก้าวหน้าในงานความรับผิดชอบ ความสำเร็จในงาน การยอมรับนับถือ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งสอดคล้อง ธัญรัตน์ บัวแย้มและนิคม นาคอ้าย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมี 2 ตอน คุณภาพแบบสอบถาม ได้ค่า IOC ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบถามพบว่า ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.926 และตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.861 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และต่ำที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ตามลำดับ 2. ความพึงพอใจของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการยอมรับนับถือ รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบและด้านความก้าวหน้า ด้านลักษณะของงาน และต่ำที่สุด คือ ด้านความสำเร็จของงาน ตามลำดับ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก สอดคล้องกับสมมุติฐาน และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้โอกาส ผู้ร่วมงานพัฒนาตนเอง โดยการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงาน เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล คอยให้ความช่วยเหลือ สนใจ เอาใจใส่ รับฟังความคิดเห็นของครูอย่างเสมอภาค

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเหมาะสม ให้ความสนใจในการทำงานของครูทุกคนและเข้าใจในปัญหาของงานที่ทำอยู่ มีการวางแผนงานล่วงหน้า ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในเครือข่ายอันดามันเจริญวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบ การได้รับการนับถือ โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนาภาวะผู้นำและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปรับปรุงสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู เพื่อนำผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทรัตน์ บัวแย้ม (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรกร ไชยมงคล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พูลสุข ธรรมสุนทร. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เครือข่ายตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรารณ ช้างอยู่ (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- สมหมาย โอภาสี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุวรรณ คำมา. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย.
- Bass, Bernard, M. & Avolio, Bruce J. (1994). *Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership*. London: Sage.